

Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par Latvijas valsts rīcību, izvērtējot 2013.gada 21.novembrī Zolitūdē notikušās traģēdijas cēloņus, un turpmākajām darbībām, kas veiktas normatīvo aktu un valsts pārvaldes un pašvaldību darbības sakārtošanā, lai nepieļautu līdzīgu traģēdiju atkārtosanos, kā arī par darbībām minētās traģēdijas seku novēršanā priekšsēdētājam

God. Ringoldam Balodim

Biedrība "Zolitūde 21.11."

Reģ. Nr. 40008223431

Jur. adrese: Priedaines iela 13-1, Rīga, LV-1029

Rīga, 2015.g. 20. jūlijā

Par Zolitūdes traģēdijā cietušo sociālo atbalstu

Analizējot to pasākumu kopu, kas pēc Zolitūdes traģēdijas tika vērsti uz palīdzības sniegšanu cietušajiem, cietušo biedrība „Zolitūde 21.11.” uzskata par savu pienākumu norādīt uz tiem trūkumiem, kurus ir iespējams novērst nākotnē:

- 1) Par galveno trūkumu biedrība uzskata to, ka Latvijā ne uz traģēdijas brīdi, ne tagad nebija un nav speciālā likuma vai normatīvā akta, kas nosaka īpašu sociālu aizsardzību katastrofās cietušajiem.
- 2) Biedrība norādīja, bet leM parlamentārā sekretāre Siliņa izmeklēšanas komisijas sēdē atzina kā kļūdu to faktu, ka par Zolitūdes traģēdijā bojāgājušo tuviniekiem, kuri gaidīja pie sagruvušā lielveikala „Maksima” ziņas par savu tuvinieku likteni, kā arī veica atpazīšanas procedūras, nebija padomāts uzreiz, un tā rezultātā desmitiem bojāgājušo tuvinieki bija spiesti atrasties traģēdijas vietas tuvumā zem klajām debesīm, bez iespējas apsēties un sasildīties, un tikai trešajā dienā pēc katastrofas sagruvušā veikala tuvumā tika izvietots speciāls autobuss priekš cietušajiem.
- 3) Tos cietušos, kuri Zolitūdes traģēdijas laikā ieguva dažāda smaguma traumas un tika ievietoti stacionāros, nevienu reizi nav apmeklējusi neviena valsts augstākā amatpersona. Ne prezidents, ne premjerministrs, neviens no ministriem pirmajās nedēļās pēc traģēdijas netikās ar bojāgājušo tuviniekiem. Un tikai 2014.gada februārī, cietušo pirmās kopsapulces laikā, ar tiem tikās Rīgas mērs Nils Ušakovs, bet vēlāk, saņemot valsts amatpersonām adresēto cietušo atklāto vēstuli, premjerministre Laimdota Straujuma iniciēja organizēt regulārās tikšanās ar cietušo pārstāvjiem. Kopumā 2014. – 2015. gg. periodā notika 5 tādas tikšanās, ar Ģenerālprokurora un dažādu ministriju pārstāvju piedalīšanos. Šīs tikšanas palīdzēja atrisināt vairākas problēmas, kas bija saistītas ar dažāda rakstura palīdzības sniegšanu cietušajiem.
- 4) Cietušo biedrība „Zolitūde 21.11.” norāda arī uz to, ka mantošanas principa izmantošana to cietušo personu loka noteikšanai, kuriem tika izmaksāti valsts un pašvaldības pabalsti saskaņā ar speciālajiem Ministru kabineta un Rīgas pašbaldības lēmumiem, neļāva sniegt nepieciešamo finansiālo atbalstu

SAEIMAS KANCELEJA

24-07-2015

Nr. 3/1877-12/15 Plkst 1647

- visiem cilvēkiem, kas vēlāk tika atzīti par cietušajiem kriminālprocesa ietvaros.
- 5) Pozitīvi biedrība vērtē to, ka pateicoties valdības lēmumam cietušajiem bija iespēja saņemt bez maksas psihologu palīdzību, pirmo juridisko konsultāciju; valsts sedza ārstēšanas izdevumus un nodrošināja visu cietušo rehabilitāciju sanatorijās. Tomēr cietušie norāda uz to, ka valstī uz Zolitūdes traģēdijas brīdi nebija speciāli sagatavoto psihologu grupas, kas varēja sniegt kvalitatīvu un operatīvu psiholoģisko palīdzību tik lielam cietušo skaitam, it īpaši tiem cilvēkiem, kuri zaudēja savus tuviniekus, kā arī glābšanas operācijas dalībniekiem.
 - 6) Neskatoties uz lielu valsts un Rīgas pašvaldības ieguldījumu palīdzības cietušajiem organizēšanā, biedrība „Zolitūde 21.11.” norāda, ka Zolitūdes traģēdijas gadījumā lielākais finansiālais atbalsts cietušajiem tika sniegts labdarības veidā, tie bija ziedojumi no juridiskajām un fiziskajām personām. Jāatzīmē arī, ka tieši šī palīdzība un pirmkārt ziedojumi, kurus akumulēja fonds „Ziedot.lv”, sasniedza cietušos agrāk, nekā pašvaldības vai valsts pabalsti.
 - 7) Īpaši tas attiecas uz bērnu - bāreņu finansiālu atbalstu, jo nekādu speciālu pabalstu Zolitūdes traģēdijā cietušie nepilngadīgie bērni no valsts nesaņē, jo ikmēneša pabalsta izmaksu uz līguma ar VSAA pamata nodrošina uzņēmums „Maksima Latvija”. Savukārt Ministru kabinets un Izglītības ministrija joprojām nav atrisinājusi jautājumu par Zolitūdes traģēdijas bērnu-bāreņu iespēju mācīties Latvijas augstskolās bez maksas, neskatoties uz to, ka attiecīgais iesniegums tika iesniegts Ministru kabinetam un Izglītības ministrijai jau attiecīgi 2015. gada aprīlī.
 - 8) Savukārt Labklājības ministrija līdz pat 2015.g. martam nebija organizējusi informācijas pieejamību par iespēju saņemt sociālo palīdzību un ziedojumus tiem cietušajiem, kuri nedzīvo Rīgā. Šo darbu pēc savas iniciatīvas veica biedrība „Zolitūde 21.11.” un Rīgas pašvaldības Sociālais dienests.

Biedrības "Zolitūde 21.11." valdes vārdā –

Biedrības pilnvarotā persona

m.t. 29326888

Regīna Ločmele-Luņova,